

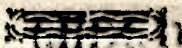

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 9. Augustusb. 1788.

Sok színű Történetek.

Az Erdélyből Szebenből érkezett tudósítások szerint *Ferentz* fő *Ferteg* a' múlt hónapnak 26-dikán délelőtti 11-órak^{or} Szeben be szerentsélen meg-érkezett. Bé-szállott a' *Romai Tsászár* *Tzime-rü* Vendég-fogadóba. Még azon napon meg-jelenék a' fő rendek *Társaságában*, mely a' *Komendérozó* *Generálnál* tartatik vala, és a' hól minden Szebenben találtató nagyobbatska rangú emberek jelen valának. Más-nap; dél-előtti *Isteni tisztelet* után meg-tékitett minden nevezetesebb dolgokat; estvé-

re a' játék-nézö helylyen jelent-meg, hól az egész lo-
koságtól öröm tapsolások között fogodtatott: 28-
dikben pedig innen reggeli 4 óra tályban a' Veres-
tofonyi Palsus-felé indult az ott fekvö Tábornak meg-
szemlélésére. — Ugyan itt Erdélybeu *Segesváron* a'
m. h. 22-dikén 300 házok *tülté és hammuvá* levé-
nek. A' M. Vásárhelyi tudomás-szerent; *mely-sze-*
rént egész Erdélyben, a' sok szárazság miatti elnyo-
morodott Török-búza termés az idén nem igen
nagy Puissekával biztatja a' Lakófokat: noha Er-
délyben a' mely esztendőben *mak és törökbúza* nem
terem, bövséget nem lehet várni; mert ez a' Ser-
tés, ama pedig a' fertetlen állatoknak nagyobb ré-
szét szokta táplálni.

A' Budai Hely-tartó-tanótstól ki-adatott Felsőgi
Rendelések: Jelentelvén ö Felsőgének, hogy Erdély-
ben némely *Tzéhok* szép Jólzágokat, (*Fundus*) Ker-
teket, és réteket birnak, melyek a' Tzéh-tagjainak
nem hasznára, hanem annyiban kárára vagynak;
hogy azokban gyakorta vezekedések esnek: tehát ö
Felsőge kegyelmesen parantsolni méltoztatott, hogy
Erdélyben az afféle *Tzéhok* bir-
tokai, sze adattassanak; az ár-
ra pedig em pediglen a' Tzéh-
nak haszn a' Normális Oskolá-
nak fel-áll irtására rendeltések.
Költ Buda — Minekutánna Pro-
fessor Steu alatti: (*Meg-tartan-*
dó Régulái a' vjejosoknen, gyermek-szülölnek és a'
Bábáknak) irott Könyve; a' Bétsi Orvosi Tehetségtől
helyben hagyattatott, és mindenkétl nagy kedves-
ség.

séggel bé-véttetett volna; tehát ezen Könyvnek megszerzése, minden Helységbeli Fő-személyeknek, Magisztrátusoknak, és Papoknak ajánltatik. Költ Budán Jul. 8-dikán. 1788. — Ő Felsege kegyelmesen rendelni méltoztatott: hogy a' Gyapjuból készült portékáknak minden külömség nélkül, a' ki-vitelének 30-adja vagy Vámja, ezen éftendőbéli Auguft. 1-sőjétől fogva egy Má'sától tsak 25-krajtzár légyen. Költ Budán Jul. 30-dikán 1788. a' Fő Harmintzadról. — A' Tóth-orzági szélekről Jul 26-dikán: A' mi Török szomszédjaink nem szüntének-meg ebben a' hónapban a' hajóknak készítésétől, hogy azokon a' mi határainkba bé-üthessenek: mi el-néztük az ő fok fáradságokat, és most a' miéink egy órában mind el-rontják az ő hajóikat; már ebben a' hónapban leg-alább-is 100 Török hajókat semmivétettek. *Ratsinovtzenél* készítettek vala a' Törökök 23 hajókat, és szándékoznak vala azokkal egyszerre a' mi partunkra ütni; de a' Péterváradai Határnokoknak (*Gránitser*) Kapitányja *Obukina* azon szándékot észre-vévén, Hadnagy *Sokevitset* 34-legényel, némely Stutzosokkal, és a' *Nikolits* Harambafa keze alatt 26 Szökevényekkel, a' Szávan Jul. 23-dikának éjtszakáján által küldvén, maga-is a' Kapitány 2 tzúggal az elsőknek fedezésére készen állott: az említett Hadnagy a' tulsó parton lévő minden hajókat öszve-rontott, és a' magáéinak minden károk nélkül ismét vízfsza-jött. Más napon a' Törökök eléggé káromkodtanak, de nem vólt módjok bősfszut állani.

A' Horváth-országban Vezérlő Generálm. Báro *Bubenhovennek* Adjutántja, jigen közel bátorkodván menni a' Törököknek bélyeges Dubitzájához, egy hajított dárdá által életétől meg-fosztatott. — Nagy *Lamnitzban* Juliusnak 22-dikén egy ház gonofz ember által meg-gyújtotván, edgy óra alatt minden hozza tartozó épületekkel és takarmányokkal edgyütt 100 házok hammuvá lettenek. — Egy Frantzia Ujság Levélből olva'suk, hogy Májor *Vukásovits Skutari* Tartományokban vagyon, némely F. Tsászfári, Albaniaí és Monténegroi Népből álló Sergekkel, olyan szándékkal, hogy a' *Skutari* Bafsának hitetlenségét, mely-szerént a' már említett 3 Tisztjeinknek fejeket vétette, meg-boszulja. Min-dent, a' mit azon Bafsának birtokában talál, tüzzel és puzttit: már *Spux* és *Xábliak* nevü Váro'sait hammuvá égette: minden-nap szaporodik pedig Serge a' Monténigrínusokból; kik a' jelen-való hadnak véghetetlen kívánói.

A' F. Tsászfár a' múlt napokban 3 maga kezével irt Leveleket méltoztatott Bétsbe küldeni: edgyiket a' Háboruk Vitéz Attyanak *Laudonnak*; melyben azt irta, hogy nem tsak ő Felségének magának, hanem az egész Armádiának meg-edgyezett kívánsága az, hogy Gen. *Laudon* a' Horvath-orzági Tábor igazgatását venné kezéhez. A' második Levelet hadi Kantzellárius G. *Hadik* Urhoz, hogy Feldm. *Laudonnak* az útra azonnal 30-ezer forintokat adna: — a' harmadikat a' F. Ts. Királyi Udvar Ittáló-mestere Hertzeg *Dietrichstáinnak*, hogy a' Tsászfári Ittálóból annyi Lovat és szekeret rendeljen

jen számára a' mennyit maga kíván. Ezen meg-ért Vitéz már valósággal útban-is vagyon a' Horváth-oroszági Táborhoz. Most veszfűk a' Levelet, mely ohajtálsal várják a' Horvátok ezen ő édes Attyokot. Midön leg-előbb ezen hir Horváth-országban közönségessé lett, hogy t. i. *Laudon* léfzen az ő Vezérek, a' Horvátok örömökben nem tudtak mit tsinálni: azolta az ivó poharat mindég így közönik egymásra: *éljen a' mi édes Atyánk Laudon!!*

Egy irónak hadi-jegyzései: Az Aultriai Hatalomnak soha még illy nagy erejét és minden-féle készületeit egyszeriben látni nem lehetett, mint most. Véghetetlenek azok a' készületek, mellyek a' múlt Decembertől fogva mind a' szárazon, mind a' vizen: szüntelen takarodnak-le az Ország-szélein lévő Táborokhoz mind a' mái napig, és mindenek úgy itélnek, hogy ha *Joséf* akar még ebben az esztendőben 600-ezerre ki-szaparithatja a' maga hadi-erejét azon-kivül, hogy a' Közönséges Tárfaságbéli kereskedés vagy föld-mivelés leg-kifsebb hátra-maradált-is szenvedjen ez által. Megint 600 Pen'sionista Tiszteket kíván ő Felsége a' Táborhoz, a' betegek mellett való szolgálatra. — Hertzeg *Poniatovszki* a' feredő által olly frissen érzi magát, hogy minden órán megint a' Táborhoz mégyen. —

Brüszfel. — A' múlt hónapnak 24-dikén kihirdették *Brüszfelben*, hogy a' *Léveni Tudományok* Műhelyében volt nyúghatatlan Tanítók 10 esztendőig szám-ki-vetésben légyenek, és egyfersmind mind azok hóltig a' F. Ts. és Királyi Birodalmokban leg-kifsebb hivatalra-is fel-ne vétessenek. Az ő

Felsége parantsolatja-is közönségesen ki-hirdettetett, melynek ereje-szerént *Lövenből* az Univerfitás elbomlik, és tsak a' Közönséges *Seminárium* foggyedül ott maradni, mellyen kívül A. Belgiumban Theologiát tanulni, és a' Papi hivatalra fel-szentéttetni szabad nem lészzen. A' *Menkheli* fő Püspök, az *Antverpiai* és mind azok a' Püspökök; kik magokat ezen tanítás módjának ellene szegeztek vala, mind *Lövenbe* fognak menni, és bizonyos ideig ott fognak maradni, mig által-látják, hogy ezen ő Közönséges *Semináriumnak* fel-állittása és az ebben való tanításnak módja, nem hogy ellenkeznék legkifesebbet-is a' K. Vallással, sött annak elő-menetelére vagyon; és ha a' Tanítottók nem igazságot taníttanának, azokat a' magok jelen-létekkal igazítani és meg-gyözni.

Frantzia-országban mennyire ment légyen a' belsö zenebona, e' következendökböl alkalmasint megítélhetni. A' leg-föbbsz Minister, és a' Királyi petsét Fő-Gondviselője között ujj kotzódásra adott a' Fő Rendeknek öszve-hivása alkalmatótságot; az első a' Parlamentumoknak régi formáját, ez utolsó pedig a' Királynak ujjító szándékát óltalmazván: már a' Fő-Minister a' Királytól szám-ki-vetésbe küldö Levelet-is kapott vala, mely véghez-is ment volna, ha ezen tsapást a' Fő-Püspök, közben-járása által el-nem fordította volna. A' Petsét-tartó azt erőlti, hogy ha a' Parlamentumok régi formájokra visszra állhatnak, tehát a' Frantzia Koronának állapota veszedelemben fog förogni; azért a' Népek és a' Parlament óltalmazóinak semmiben

sem kell tégdnie; hanem erőszakkal kell ellenek állani. — Már mióta a' Parlamentumok el-törölteték, napoként a' Királynak kára 300-ezer Lyrára számláltatik. Jul. 15-dikén a' Párisi Örizetnek Kom-mendánfa *Bois-Or*, parantsolatot veve a' Királytól, az-alatta lévő Májorrah, Tisztekkal és hatonasággal edgyütt az iránt: hogy a' Brettagnéi Fő-Rendeknek Követjeit el-fogván, a' Bástiába fogságra vigye; mert azon Fő-Rendeknek fok éles instán-tziájá a' Királynak békeességes türesét el-fárasztot-tal; és az ö-párt-ütő magok vifelete már minden határt fellyül-múlt. Ezen 10 Követek el-fogatásá-nak okául hávezetefen azt adják, hogy Rennesben az ujj Tisztvifelő fel-akasztatott: *Márkez Fajette* tsak azért; hogy a' Renness gyülekezetben jelen vólt, minden szetésétől meg-fosztatott. A' Brasliai Her-tzegnének pedig, azért hogy az ujjtások ellen, sza-badabban mintsem a' Király szerette volna beszél-lett; meg-tiltatott többé a' Királyi Udvarban való meg-jelenés. — Most Párisban a' *Tipo-Száib* (a' *Ma-rokkaí Tsászar*) Követei váratnak, kikről azt gon-dolta előre a' Frantzia Udvar, hogy 30-millio fo-rintot hoznak ajándékba; de most ugy hallatik, hogy semmit sem hoznak egy elefánt-tsont Királyi Széknél egyebet: E' mellett pedig 20-millió adósság-nak fel-kérésére jönnek.

A' Fő-Hadi Tanátshoz jött, és onnan mostan ki-adott jelentés, azon *Bozzai* tsatát foglalja fő-kép-pen magában, a' mellyet az előtti Levelünkben le-írtunk vala; ebben annyi külömbség van, hogy az el-esetteknek számok és neveik fel-vagnak téve:

azon-kivül a' mi ez-előtti Te-irásunkal alkalmasint meg-edgyez. Meg-rövidítve itt következik:

(**) *Az Erdélyi Tábor Fő-szállásáról Jazebenből Jul. 28-dikán költ:* Meg-értvén Jul. 17-dikén a' Székely Hufzárók Obestere *Schultz*, hogy mintegy 10-ezerből álló, ágyukkal meg-erősített Török Sereg, *Valényből* meg-indulván, *Tserás* és *Szlón* tályáig meg-érkezett, és egynéhány tsoportokban az ugy nevezett *Király-hegyén* által-jöni szándékozik; sőt meg-tudván azt-is, hogy a' Töröknek elő-járó vigyázatja már a' *Lobkovitz* Sántzáig el-jött, és hogy 6000 lovasokból, 2000 gyalogokból álló Törökség már ugy szállott Táborba, hogy a' jobb szárnya a' *Tatros* havas alyáig, a' bal szárnya pedig a' határ széllre ki-szegezett két-fejü Sas-táblák alatt lévő erdő alyáig ér: tehát a' Sántzokban a' katonákat jól el-rendelte, és őket egész éjtszakán jó vigyázat alatt fegyverben tartotta. Más napon ugy-mint 18-dikban jó reggel meg-jött a' hire, hogy az ellenség, egynéhány száz Oláh parasztok által, a' *Lobkovitz Sántz* mellett, le-dőjtött fákkal bé-vágott útat tiftattatja; azonban pedig a' *Kurape Muntye* és *Piatra Laptye* nevü havafok-felöll, nem külömben a' *Felső Sztrimbá*-felöll olyan véletlen és nagy számmal érkezék-meg az ellenség, hogy a' mi külső őrizeteinknek minden-felől viszsza-kelle magokat húzni. Dél-utáni 2-órákor ki-terjeszté magát az ellenség 51 Zászlók alatt, a' mi Sántzainknak homloka előtt; egy része pedig az ellenségnek, a' miéinknek jobb szárnyát akarja vala az erdőben meg-kerülni: mind két részről el-kezdődék az ágyuzás és a' gya-

logoknak tüzelése, melynek egy ideig keményen folytatása után, a' mi Húzáraink az ellenségnek gyalogjaira ki-ütvén, már azokat alkalmasint meg is zavarták vala, midőn a' meg-fáradtak helyébe a' fedező Seregből nyugott ellenség érkezék, mely a' mi Húzárainknak nyomán, erőszakkal kíván vala a' mi Sántzainkba bérontani. Ettől a' szándékától az ellenség, sem a' maga sürü veszedelme, sem az ösvének el-érkezése által nem akar vala el-állani; melyből a' lett, hogy a' kemény tüzelés és viadal egész éjtzakán meg-szűnés nélkül tartott. Próbálta az ellenség a' *Malomhegy*-felől is a' miénknek hátok megé kerülni, de itt is szintén olyan vigyázó Vitézekre talált, a' kik őtet károfitották és visszaverték. Következendő napon, ugy-mint 19-dikben meg-érkezett az Obesier *Schultznak* segítségére, a' *Toskána* Húzárok Májorának első Svadronja, Gróf *Villhorfszki* kezé alatt; a' kit az Obesier Hadi-műfikanak tármájával a' gyalogokkal együtt, olly sebességgel és erős tüzeléssel botsátott az ellenségre, hogy az ellenség 27 óra alatt folytatott tsatázása után, sokakat maga közül halvá hagyván, kéntelenített hiettséggel el-takarodni. Mingyárt az ellenségnek meg-futamtatása után olyan nagy zápor első szelvelszel elegy érkezett, hogy őket csak a' *Felső Sztrimbáig* és a' *Leány-Sántzig* lehetett kergetni, de csak ugyan 20-dikban az ellenség egész táborától *Valény*-felé el-költözött. Részünkről ezen egész tsatában csak 6-ton estenek el a' Stráfamestieren alól számlálva, sebeket kaptak pedig mind öszve 32-ten; ezen-kivül 1 lovunk el-
 elett

efett 6 lovak pedig meg-fértettek. Az ellenség között 103-man és 7-lovak a' tsata helyén halva maradtak; ezen-kivül a' mely 5 Törökök el-fogottak azok mondják, és a' mi Kémjeink bizonyítják, hogy 18-diknak estvéjén még 76 el-efett Törökök fel-szedetvén, az ellenség Táborába visszavítotték; 19-dikben-is a' viadal helyén maradtakon kívül, még 19 szekeret holtakkal meg-rakva, és sok szekerekben 300 sebesülteket az ellenség magával el-vitt; úgy hogy leg-alább számlálva 400 halottjai és 300 sebesei voltak az ellenségnek. A' préda melyet a' miénk az ellenségtől kaptanak, ezekből áll: 1 Zászló, 2 réz dob, 1 mo'sár ágyu, egy 4-fontos és egy 3-fontos gollyóbilu tábori ágyuk, 7-tüzi lapta (gránát), 44 bombi, két szekér, tüzi töltésel megterhelve, 1 öklelő dárda, sok fegyver és sok puskapor; ezen kívül a' Szton erdeje mellett hagyott az ellenség el-menetelekor 64 szekereket, nagyobb részént öfve-rontva; melyből a' látszik-meg, hogy ők illetve szedték-fel a' Sátor-fákat. Az *Chester Schultz* mind a' gyalogoknak, Húzároknak és ágyusoknak jó maga viseleteket nagyon ditséri, nevezetesen *Ernit*, Székely gyalogok Májorát, *Gróf Villhorzkit* a' *Toshénu* Húzárok Májorát a' Székely Húzárok közül fő-képpen *Immer* (vagy talám *Imreh*) Hadnagyot.

Lásuk-már az Ó-sántzbéli azon napi tsatát.

Az Ó-sántzi örizetnek Komendánfa vala a' Székely Húzároknak edgyik Májora *Jelentsits*, a' ki nek hirül hozák, hogy az ellenségnek edgy része a'

Bozzáról erre-felé közelgetne, már reggeli 9-órakor 1000 lovas, és 600 gyalog Törökök a' *Doftána*-felől két tsoportban meg-érkezének; az első tsoport, mely tsupa lovaságbót áll vala, a' miéinkel szemközben meg-állá; a' másik tsoport pedig lovasok és gyalogok elegy, a' *Doftána*-felől az erdőbe bé-menének, hogy a' miéinknek jobb szárnyát támadják-még, vagy pediglen hátunk megé kerülhessenek: ezen 3-felöll lehető ostromnak el-távoztatására rendelé Májor *Jelentsitsits*, az Orosz gyalog sergebéli Kapitány *Tsukást*, (*it Fukásznak iratik*) a' maga' Kompániájával, és az Oláh Határnokok közül a' Kapitány *Kaballini* Kompániájának egy részével, a' Kontumázt-házak mellett lévő dombnak tetejére; a' Kontumázt-házoknál lévő 3 ágyuinknak fedezésére a' *Kaballini* Kompániának más részét, egy tüzg Székely Húzfárokkal küldé: maga pedig a' Májor, a' *Szávoja* Dragonyosoknak Fő-Hadnagyjával Gróf *Aichelburggal* edgyesülve, arra vigyáztott, hogy az ellenség hát-megé ne-kerülhessen. Az ellenség 10-edfél órakor el-kezdvén a' tüzelést a' Kapitány *Tsukásra*, dél-utáni 3-órakor-ig meg-nem szünt; a' mikor Kapitány *Tsukás*, az ellenségnek nagy száma miatt, kénytelenítették magát a' Kontumázt-háznál lévő ágyukhoz hátra húzni: de innen is egy fél óranyi kemény ellent-állás után hátra nyomaték. Már az ellenség a' mi ágyuinkat elfogta vala, és sokakat a' miéink közül rab szijjakra kötözött vala, mikor a' *Szávoja* Dragonyosoknak Májora Gróf *Bey* 3 tüzggal segittsége érkeztvén, a' Székely Húzfárokkal öszve tsatolá magát,

és olyan el-tökélt vitézséggel üte az ellenségre, hogy a' Törökök siettséggel a' Doftánán kereftül *Pláy Páltin*-felé meg-futamodának; ekkor Gróf *Aichelburg* a' Székely Húszárokkal és a' maga Dragonyoszaival a' mi el-fogott ágyuinkat ismét vízfza-vevé, az el-fogott legénységet is nagyobb részént meg-fzabadítá. Ezen tsatában részünkről el-esienek ezek: Hadnagy *Eperjesi*, és Zászlótartó *Stok* az Oláh Regimentből; Zászló-tartó *Irinyi* az Orosz Seregéből, ezen kívül a' Stráfamesteren álló 71-gyen: meg-sebesültek az Orosz Regimentbéli Fő-Hadnagy *Spátsekkal* edgyütt 30-legények; 15 köz-ember el-fogatott. Az ellenség részéről 180-non maradtak a' viadal helyén halva, kik között találtatott 2 Bala, és 2 Barjaktár; ezen-kivül mennyi halottakat vitt légyen-el magával az ellenség, nem tudatik: hanem az ő sebesseiknek száma leg-alább 300-ra mégyen. A' Májor *Jelentsits* meg-ditséri Kapitány *Tsukásnak*, Gróf *Aichelburgnak*, és a' Székely Húszár Hadnagy *Petriknek* jó magok viseletét; nem külömben az el-elett *Eperjesit* és *Stokkot*. A' köz-legények közül is ditséretet érdemlettek ezek: *Vitsánck* és *Videk* Dragonyosok, kik közül az első a' Basát, a' 2-dik a' Barjaktárt le-vágta, és annak Zászlóját el-hozta; hasonlóképpen a' Székely Húszár köz-legény *Gál Adám* is ditsértetik, a' ki a' másfik Barjaktárt vágta-le, és annak Zászlóját el-hozta. — Ezen Fő-Hadi Tanáts jeletésében vagynak még le-irva olyan apróságok, mellyeket mi már ez-előtt közlöttünk az Erd. Olvasokkal: mint, *Pukarovatznál* 8 tevéknek el-fogása a' Szabad-fergesek által; a' Száván 23 hajók-

jóknak el-rontása Hadnagy *Sokevits* által. 's a' t. A' mi Khotzimnak meg-vételét illeti, arról még most bővebb tudósítás nem jött; ezen jelentésben csak az említették, hogy a' 23-dikban tett ostrom által Khotzimban az élelemre tartozó dolgok elégvén, Hertzeg *Kóburg*, Muzka Vezér Gróf *Soltikoval* edgyet értett, és a' Várat Jul. 26-dikán felkértek: a' Várban lévő Törökök 3 napot kértek a' gondolkodásra, és hogy az alatt az ostrom megfűnjék. A' Hertzeg az ő kéréseknek mind a' két részét meg-adta, ilyen fel-tétel alatt, hogy azon 3 napok alatt semmit a' meg-romlott Vár-fokain ne építsenek, hanem tsupán csak gondolkodjanak. Mi lett légyen azon 3 napok el-telése után, még az a' Fő-Hadi-Tanáthoz fel-nem érkezett, (***) de más felől tudjuk, a' mint már ki-is irtuk, hogy Kotzimba Hertzeg *Kóburg* még a' múlt hónapnak végén belé költözött. — A' meg-sebesített lábu Hertzeg *Ponyatovszki* Baadenben vagyon, és már a' Közönség örömeire alkalmasint meg-gyógyult; ezen Hertzeg a' maga meg-sebesíttetését ilyen nevezetes történettel beszéllette: Midőn ezen Hertzeg *Ponyatovszki* *Sabáts* Várának ostromára, mint Tsáfzári Adju-tánt a' Szabad-fergeseket önként vezérlené, zöld foszlányban (*Kaputrek*) lévén, a' melyén vala a' Lengyel Sas-rendnek tzimere; ez a' tisztségségnek meg-külömböztető jele, a' Törököknek fő-képpen szemekbe akadott, és erről ötet tulajdon magának II-dik *JOSEF-nek* lenni gondolták: erre nézve 15-Törökök egyfzersmind, az ő vont-lyuku fegyvereiket neki szegezvén, rá-lötte nek, egy a' 15 közül

fenn

750

fenn a' lábát találta, mely sebbel a' Hertzeg min-
gyárt el-is esett. Azonban a' Vár meg-véteget, és
a' többi között az a' Török-is, a' ki a' Hertzeget
meg-sebecsítette; el-fogatott; leg-első gondja ezen Tö-
röknek a' vólt, hogy élé még a' Német Tsászár?
mondották a' miéink hogy él, és semmi baja lints.
Hogy lehet az? felel a' Török; holott én olyan
jól meg-tzéloztam vólt, és szemeimmel láttam, hogy
a' lövésemre el-esett. A' Szabad-fergesek Káplárja
meg-magyarázta a' Töröknek, hogy ő nem a' Tsá-
szárt hanem az Adjutántját lötte és sebecsítette-meg.
Azt valósággal sajnállom, felel a' Török; hogy az
Adjutánton esett, mert én ugyan nem ötöt akartam.
A' Hertzeg ezen fogoly Törököt magához hivat-
ván, ajándékozott nekie 10 aranyat, így szólván:
Barátom! ez a' te lövéfednek az árra; ha én meg-
gyógyulván te pedig a' szabadulván, te-veled ezen
lövésbéli fáradságot költsönözhetem; akkor ad víz-
fza ezen ajándékomnak felét.

A' Nagy Vezérről a' hány hir jön, mind an-
nyi-féle. Még-is a' régi Táborában mondják hogy
mulat *Sófia és Viddin* közt, 's egy tsep kedve lints,
hogy a' Dunán által jöjjön, mert igen attól-fél,
hogy közbe találják venni, és így élöl tűz hátúl
viz lenni a' hadd-el hadd-el. Talán a' sem kis bú
és akadály ennél a' nagy Urnál; hogy a' Kapután
Basának már kétszer mutatták-meg a' Tengeren,
hogy merre a' Kováts-műhely; és így ötöt-is borzo-
gattya az okofság és a' gondolkozás miatt a' hi-
ceg. Elégnek-is tartja azt, hogy az Olah-orzági
és Móldovai Basáknak ollykor ollykor egy egy tsa-

port katotonát oda küld, itten pedig Belgrád és ujj Orsovához bizik, a' melly két fal még nagy külömpség a' közötté és mi közöttünk. Némellyek azt-is mondják felölle, hogy 60-ezerrel talpon áll Viddin mellett hogy Oláh-országba induljon: de mig a' Zemlini fő Armádia nem mozog, addig bizonyosan a' Nagy Vezér-is veszteg-ül. — A' múlt hólnapi *Kerfoni* hírek azt erősitik, hogy Julius' 2-dik rapjától fogva Oszakoyot-is bé-kerítették a' Muszka Borbélyok mind a' vizen, mind a' szárazon, hogy ma-hólnap meg-vágják az eret *ad libram*: de az Oszakovi Törökséget-is 40-ezerre mondják, a' kik, minthogy oda benn helyeznek nintsen, ide-ki táboroznak; már a' *Potemkin* Herteg parantsolatjára az első ostromló napokban mingyárt üstökbe kaptak, és a' Muszka Lovótság addig el-kergette a' Törököt mig tsak az ágyu miatt kergethette. Azonban azt hiszik, hogy az Oszakovi ostromlás fok ideig fog tartani, minthogy a' Töröknek elég elesege van, ha nem ha a' Magazinumokat a' Várban bombik által fel-nem gyújtják.

A' károk és a' szomorúságnak okai ritkán szoktanak páratlanok lenni! Azon keserves megilletődött indúlatok, mellyeket a' Dubitzai első szerenstélen tsatában el-esett nagy reménységü ifju Kapit. *Nádasdi* halála okozott vala, a' Nemzetek ösvényén gondolataival előre és hátra tekinteni tudó igaz Hazafiak szivében, még le-nem tsendesedtenek; a'

mi-

midőn ezen Nemzeti sebünket más sérelem találja. Oda van ama Hazáját jó reménységgel biztatott R. Sz. B. B. ifjú Gróf *Teloki István*; ki minekutánna előbb a' Hazabéli Tudományok' műhelyeit, annakutánna a' minden külső pallérozott Nemzetek Oskoláit, igen nagy előmenetellel és fáradsággal feljárta és tanulta volna: fő Vezér B. *Alvintzi* Sergejnél Hadnagyi rangat, Feldmarsallájd. Gróf *Vartensleben* Ur mellett pedig Adjutánti szolgálatot visel vala; a' múlt hónapnak 26-dikán a' Bánátusi Tábornál életének 20-dik esztendejében meg-halálozik. Nyúgodgyék ezen Hazáját nagy reménységtől meg-fosztott igaz Hazafi!!

NB. A' kik ezen 2 nevezetes ifjú fő Hazafiaknak emlékezetekre, a' jobb Poéták közzül Verseket írnak, ne sajnálják hozzánk küldeni, hogy szolgáljunk a' Publikumnak azokkal.

Tudósítás.

Nitrai Circulusnak Királyi Kamarai Administráziója ezekkel mindeket tudósítja, hogy Felsőges Magyar Királyi Consiliumnak kegyelmes rendelése szerént Szakoltzán — — Paulinusoknak Klástromi épülettyek, Templomot ki-vévén, közönséges litizátzio által, annak, a' ki többet fog adni, el-fog adatni. Mivel tehát ezen végre most folyó esztendőnek September hónapbau első napja rendeltetett, azok, a' kik venni akarnak, rendelt napra, reggel 10-órákor Királyi Harmintzadnál megjelenyenek említett Szakoltzai Városban.